

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ АГРОСЕКТОРУ УКРАЇНИ

***АНТОЩЕНКОВА В.В., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
БОГДАНОВИЧ О.А., СТАРШИЙ ВИКАДАЧ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Останнім часом поняття «село» та «сільське господарство», за деяким винятком, найчастіше асоціюються в українців із занепадом та відсталістю.

Молодь, яка тут не бачить для себе перспектив, першою покидає домівку. Причина - потрібна комплексна і довгорічна стратегія розвитку сільського господарства.

На успішних агропідприємствах люди отримують достойні заробітки. Наша держава, до останнього часу, входила у п'ятірку світових експортерів зерна, соняшника, ріпаку, кукурудзи. і т.д. В сьогоденних умовах, коли переважно знищено індустриальні промислові підприємства Сходу, саме аграрний сектор виходить на перші ролі [1].

Щоб агробізнес показував дійсно добрі результати, керівникам сільгоспідприємств доводиться робити ставку не тільки на конкретні напрямки або їх комбінацію, а ще й бути скрупульозними на етапі підбору кадрів. Потрібні не просто профі з певним рівнем кваліфікації, але і з конкретною спеціалізацією. Тому слід розуміти, які аграрні професії стануть ще більш затребуваними до 2020 року, а також які спеціалізації необхідні вже сьогодні.

В даний час агробізнес продовжує потребувати молодих і перспективних кадрів. Сучасні молоді люди ще поки бояться, що працевлаштування в сільському господарстві виласьється для них у високі фізичні навантаження при низькій заробітній платні. Міська молодь неохоче погоджується на роботу в селі, а сільська відповідно - прагне виїхати в місто. Але потрібно зауважити, що агробізнес поступово насичується автоматизованими технологіями, залишаючи лише незначну частину ручної праці.

В майбутньому затребуваними в агросекторі будуть такі професії як агроном, технолог, агроінженер, ветеринар, генетик-селекціонер, зоотехнік, економіст, сільськогосподарський еколог, оператор сільськогосподарської техніки, агроінформатик, фермер (сіті-фермер). Уже зараз дуже цінуються фахівці-виробничники зі знанням англійської мови, оскільки виробництво автоматизується,

підприємства все більше переймають досвід західних компаній. Відповідно потрібні будуть люди, які займаються самовдосконаленням, переймають кращі світові практики.

Представниками аграрних професій вирішуються відразу два завдання: забезпечення людей продовольством і захист екології [2].

Фермер – не зовсім професія в чистому вигляді. Це більшою мірою стиль життя. Фермери - це приватні підприємці, які обрали той чи інший напрямок сільського господарства (від вирощування картоплі або зернових до виробництва м'яса і молока), не залучаючи до його ведення і розвитку сторонніх фахівців. Лише при володінні кількома спеціальностями фермер може домогтися рентабельності свого господарства. Потрібно не просто вміти вирощувати урожай або ж утримувати худобу, а й вести бухгалтерський облік, реалізовувати вирощену продукцію.

Сімейні фермерські господарства є уособленням підвищення життєздатності сільського господарства і збереження традицій на сільських територіях. Як бізнес-структури вони провадять інноваційну діяльність, ведуть сучасне сільськогосподарське виробництво, застосовують маркетингові технології [5].

Світовий досвід доводить перспективність перетворення форм натурального виробництва в більш прогресивні та інтегровані сімейні фермерські господарства.

Українське село завжди було тією точкою опори, на яку спирається весь агросектор. Але за останні роки ситуація докорінно змінилася. Сільське населення з року в рік зменшується, з карт зникають села, а самі особисті селянські господарства втрачають минулі джерела прибутку. Щоб зупинити цей процес, необхідний новий підхід до розвитку сільської місцевості, який включатиме впровадження концепції сталого розвитку сільських територій, стимулювання підприємницької активності та диверсифікацію зайнятості сільського населення. І нехтувати досвідом інших країн у цій сфері не варто (на прикладі Польщі – де село стало чи не найголовнішим рушієм економічного прогресу, це чудовий приклад того, як цілісна політика із розвитку сільських територій та залучення інвестицій може привести до успішної модернізації сільського господарства). Саме такий досвід державної політики може бути надзвичайно корисним для України [3].

Треба приділити увагу малому та середньому фермерству. Дрібні та середні товаровиробники найбільше потребують підтримки з боку держави. Саме вони формують економічні передумови розвитку

сільських громад: у структурі валової продукції сільського господарства 53 % займає середній та дрібний товаровиробник. З них 45 % – це особисті селянські господарства і 8 % – фермери.

Підтримка середніх та дрібних виробників недарма вважається необхідною складовою відродження села та розвитку сільської місцевості. Особливої уваги заслуговує ініціатива створення сільськогосподарських кооперативів.

Кооперативи забезпечують захист інтересів сільгоспвиробників, дозволяють селянам залучати кредитні кошти, купувати сучасне обладнання, виходити на ринок без посередників.

Зважаючи на те, що від розвитку фермерства безпосередньо залежить майбутнє села, в 2016 році вдалося залучити на підтримку малого та середнього бізнесу, фермерства, створення кооперативів в Україні близько 10 млрд. гривень.

Все це закладає міцний фундамент для відродження та розвитку. Поки фермер буде забезпечений роботою та отримуватиме відповідний прибуток, він працюватиме на землі, а отже – село житиме.

На шляху до формування ринкових відносин в Україні було здійснено інституційну трансформацію господарського укладу в сільському господарстві. З одного боку, розвиток ринкових відносин дозволив створити нові ефективні форми аграрного господарювання, наростити експортний потенціал, з іншого - суб'єкти господарювання почали орієнтуватися на швидке збагачення, нехтуючи технологічними принципами господарювання. Як наслідок, виникла низка соціально-економічних та екологічних проблем.

Українські розробники створили велику кількість аграрних інновацій, але відстають в їх застосуванні. Згідно з прогнозами ООН, до 2020 року населення планети досягне позначки в 9,1 млрд. Фахівці організації підрахували – щоб нагодувати таку кількість людей, світове виробництво продуктів харчування на той час має зрости на 70 %. Перед індустріями сільського господарства і виробництва продуктів харчування стоїть дуже непросте завдання [5].

Аграрна промисловість – одна з ключових в економіці України. Сільське господарство дає понад 10 % ВВП країни, а обсяги експорту агропродукції перевищують \$ 12 млрд. на рік. Україна могла б стати одним з основних плацдармів в світі для зростання виробництва продуктів харчування.

Література.

1. Бескелетко Агропрофесії: тренди сьогодення з проекцією в майбутнє [Електронний ресурс]: / О. Бескелетко. – Режим доступу: <http://latifundist.com/>
2. Івченко В. Сімейні ферми чи агрохолдинги. За ким майбутнє? [Електронний ресурс]: / В. Івченко. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2016/05/30/594347>
3. Кернасюк В.Ю. Сучасний вимір агросектору / В.Ю. Кернасюк// Агробізнес сьогодні. – № 20 (339). – 2016. – С. 15-18.
4. Павленко О. Розвиток сільських територій: стратегія на майбутнє [Електронний ресурс] / О. Павленко. – Режим доступу: <http://www.segodnya.ua>.
5. Юрасов С. Розумна ферма. Як нагодувати планету майбутнього? [Електронний ресурс]: / С. Юрасов. – Режим доступу: <http://biz.liga.net/iot/it/stati/3467664-umnaya-ferma-kak-ukraine-nakormit-planetu-budushchego.htm>

МЕЖДУНАРОДНАЯ ВНЕШНЯЯ ТРУДОВАЯ МИГРАЦИЯ КАК ФАКТОР ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БОГДАНОВА Е.В.,

ПОЛОЦКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

В условиях нарастания тенденций развития глобализации возрастает и роль исследования состояния международной внешней трудовой миграции. Решения по определению путей совершенствования миграционной политики ставит перед экономической наукой ряд сложных проблем, требующих полного научного осмысления данного феномена.

Исследованиям международной внешней трудовой миграции в Республике Беларусь посвящены научные труды М.И. Артюхиной [1], Е.С. Красинца, Е.В. Масленковой [2], В.В. Почекина [3], Р.М. Супрунович [4], Л.Ю. Тихоновой [5], Л.П. Шахотько [6] и др.

В Республике Беларусь наблюдается увеличение численности трудоспособного населения. Подобные процессы с учетом экономических преобразований в стране, а также с учетом развития научно-технического прогресса и внедрения новых технологий способствуют высвобождению трудовых ресурсов, а, следовательно,